

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4088/2022
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужила АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Владимир Милановић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице „Ваљево“, ради исплате, одлучујући о ревизији тужила, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1961/22 од 06.07.2022. године, у седници већа одржаној 02.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужила, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1961/22 од 06.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1961/22 од 06.07.2022. године, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 292/21 од 04.04.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 292/21 од 29.04.2022. године, у ставу првом изреке и одбијен тужбени захтев тужиле АА из ..., којом је тражила да се обавезе тужена да јој на име топлог obroка и регреса – разлике у укупној заради за период од 01.04.2018. до 31.03.2021. године, исплати износ од 196.903,70 динара, са законском затезном каматом од 24.12.2021. године до исплате, као и износ од 39.362,07 динара, на име затезне камате обрачунате до 23.12.2021. године, као неоснован, у ставу другом изреке и одбијен тужбени захтев тужиле ВВ из ... којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име топлог obroка и регреса – разлике у укупној заради за период од 01.04.2018. до 31.03.2021. године, исплати износ од 201.109,70 динара, са законском затезном каматом од 24.12.2021. године до исплате, као и износ од 40.824,72 динара, на име затезне камате обрачунате до 23.12.2021. године, као неоснован, у ставу трећем изреке и одбијен тужбени захтев тужиле ББ из ..., којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име топлог obroка и регреса – разлике у укупној заради за период од 01.04.2018. до 31.03.2021. године, исплати износ од 197.779,95 динара, са законском затезном каматом од 24.12.2021. године до исплате, као и износ од 40.383,83 динара, на име затезне камате обрачунате до 23.12.2021. године, као неоснован, у ставу четвртм изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка и одбијен тужбени захтев тужила којим су тражиле да се обавезе тужена да им солидарно исплати на име

трошкова поступка износ од 151.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, као неоснован. У ставу петом изреке пресуде, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиље су благовремено изјавиле ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011... 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиља није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су у спорном периоду биле запослене код тужене на радном месту ... са кофицијентом за обрачун и исплату зараде за послове које обављају 6,83, те је тужена у спорном периоду тужиљама обрачунавала плату множењем коефицијената радног места и прописане основице, након чега је целокупно обрачунату плату са увећањима и накнадама упоређивала са минималном зарадом и потребно допуњавала до износа минималне зараде. Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да тужена тужиљама у утуженом периоду није исказивала топли оброк и регрес у обрачунским листама, при чему је тужиљама у утуженом периоду основна нето зарада била мања од законом загарантоване зараде, па је свој налаз дао у две варијанте, и то обрачун на бази захтева тако што је обрачунавао трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора имајући у виду најповољнији критеријуме за тужену и важећи Посебни колективни уговор у Републици Србији, другу варијанту обрачуна, на бази Општег колективног уговора и трећу варијанту на бази Општег колективног уговора из 2008. године.

Првостепени суд је усвојио захтев тужиља према варијанти један налаза и мишљења вештака, а који је према оцени првостепеног суда најповољнији за тужену, са позивом на одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама и одредбе члана 111. Закона о раду, члана 118. Закона о раду и одредбе члана 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да је тужбени захтев тужиља основан, па је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев тужиља одбио.

По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је тужбени захтев тужиља одбио.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама („Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона прописује да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужиле су запослене код туженог који се сматра јавном службом, на радном месту ..., па се на утврђивање и обрачун њихове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 106/2018). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужила садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужилама не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њихове плате, па је то што је тужилама у спорном периоду исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Имајући у виду све наведено правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужила.

Сагласно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић